

Міжнародний день здоров'я рослин

Організація Об'єднаних Націй оголосила 12 травня Міжнародним днем здоров'я рослин.

Цього року Міжнародний день здоров'я рослин (International Day of Plant Health) проводиться під гаслом «Біологічний захист рослин для продовольчої безпеки» (Plant biosecurity for food security).

Як і в попередні роки, проведення цього свята має на меті сприяти поширенню знань про значну роль рослин та їх вплив на здоров'я людини, продовольчу стабільність та збереження довкілля.

Хто стоїть на «варті захисту» здоров'я рослин?

Одним із основних захисників рослин та їх здоров'я є Продовольча та сільськогосподарська організація Об'єднаних Націй (Food and Agriculture Organization). Вона працює більш ніж зі 190 країнами-членами, щоб боротися з голодом і бідністю та забезпечувати доступність безпечної та поживної їжі для всіх. Починаючи з 2003 року Україна стала повноправним членом цієї організації.

Охороняє рослини і Секретаріат Міжнародної конвенції про захист рослин (МКЗР). Данна організація багато років працює над захисом рослин від навали небезпечних шкідників. З 2006 року Україна є членом Міжнародної конвенції про захист рослин.

На території області про здоров'я рослин піклуються фахівці Управління фітосанітарної безпеки Головного управління Держпродспоживслужби в Херсонській області. Основними завданнями яких в межах повноважень є охорона території України від занесення регульованих шкідливих організмів; виявлення, локалізація і ліквідація регульованих шкідливих організмів; запобігання проникненню регульованих шкідливих організмів у зони, вільні від таких організмів на території України; здійснення державного контролю за: дотриманням карантинного режиму і проведенням заходів з карантину рослин при вирощуванні, заготівлі, вивезенні, ввезенні, транспортуванні, зберіганні, переробці, реалізації та використанні об'єктів регулювання; дотриманням регламентів зберігання, транспортування, торгівлі та застосування засобів захисту рослин; проведенням підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності та громадянами нагляду за фітосанітарним станом рослин сільськогосподарського та іншого призначення, багаторічних і лісових насаджень, дерев, чагарників, рослинності закритого ґрунту, місць зберігання та переробки продукції рослинного походження, а також захистом їх від шкідливих організмів, додержанням технологій та регламентів застосування і торгівлі засобами захисту рослин; дотриманням юридичними та фізичними особами вимог законодавства з охорони прав на сорти рослин у сфері виробництва, використання, зберігання, реалізації та розмноження сортів рослин; діяльністю суб'єктів усіх форм власності і господарювання у сфері насінництва та розсадництва (включаючи лісове, квітково-декоративне насінництво та розсадництво, насінництво картоплі, овочевих, баштанних, плодових і горіхоплідних культур та розсадництво плодових, ягідних, горіхоплідних культур, винограду та хмелю), садівництва та лісових насаджень, які займаються виробництвом, заготівлею, обробкою, розмноженням, зберіганням, реалізацією і використанням насіння та садивного матеріалу

рослин, а також за умовами вирощування садивного матеріалу, заготівлею, обробкою, розмноженням, зберіганням, реалізацією та використанням насіння і садивного матеріалу; дотриманням технології виробництва на етапах вирощування, збирання і післязбиральної обробки насіння і садивного матеріалу; дотриманням заходів біологічної і генетичної безпеки щодо сільськогосподарських рослин під час створення, дослідження та практичного використання генетично модифікованих організмів у відкритих системах на підприємствах, в установах і організаціях агропромислового комплексу незалежно від їх підпорядкування і форм власності; здійснює державний контроль за дотриманням зерновими складами регламенту зберігання зерна та продуктів його переробки у процесі зберігання зерна та продуктів його переробки; здійснює державний контроль за якістю зерна та продуктів його переробки.

Цьогорічна тема підкреслює роль біологічного захисту як першої лінії оборони продовольчих систем, що допомагає захистити врожаї від шкідників та хвороб, підтримувати міжнародну торгівлю та зберігати біорізноманіття.

Цікаві факти та акценти 2026 року:

- **Фундамент життя:** Дев'яносто вісім відсотків кисню, яким дихає людство походить від рослин. Вісімдесят відсотків їжі, яку споживає населення планети, забезпечується рослинами.
- **Величезні втрати:** За повідомленнями Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (Food and Agriculture Organization, FAO) щороку внаслідок впливу небезпечних шкідливих організмів рослин агровиробники втрачають до 40 відсотків врожаю сільськогосподарських культур, що перешкоджає зусиллям щодо забезпечення їжею та харчуванням для всіх та завдає збитків торгівлі на суму понад 220 мільярдів доларів.
- **Біозахист як пріоритет:** У 2026 році наголос робиться на системі «прикордонного контролю» для рослин — з метою запобігання поширення небезпечних організмів через міжнародну торгівлю та подорожі.

Що можемо зробити, щоб зберегти здоров'я рослин?

1. **Торгуйте/подорожуйте відповідально:** Підприємствам та організаціям необхідно зробити торгівлю та транспортування рослин і рослинних продуктів безпечнішими, дотримуючись міжнародних стандартів з фітосанітарних заходів і вимог чинного законодавства. Подорожуючи не перевозьте рослини, насіння, фрукти чи овочі через кордон без дозволу, оскільки вони можуть містити невидимі шкідливі організми.
2. **Обачність в онлайн-покупках:** Купуючи рослини в інтернет-магазинах, перевіряйте наявність фітосанітарних сертифікатів.
3. **Освіта:** Покращуйте рівень обізнаності щодо здоров'я рослин, шкідливих організмів та методів боротьби з ними через вебінари, відео та інші навчальні заходи на аграрних порталах та платформах, зокрема, на сайті FAO (Food and Agriculture Organization). Користуйтеся інформацією представленою на офіційних вебресурсах Держпродспоживслужби та її територіальних органів,

4. **Повідомляйте про аномалії:** Якщо ви помітили незвичних шкідників на своїх ділянках, варто звернутися до місцевого територіального органу Держпродспоживслужби.

Необхідно пам'ятати, що Міжнародний день здоров'я рослин присвячений підвищенню обізнаності про важливість здоров'я рослин для продовольчої безпеки, здоров'я людини та навколишнього середовища. Здоров'я рослин – запорука сільського господарства, та має важливе значення для забезпечення; здорових, сталих врожаїв, функціонування належним чином природних екосистем, і доступу людства до безпечної поживної їжі.

